

Oqaasiliortut ataatsimiinnerat

**Tallimangorneq, septembarip 19-ianni 2014, nal.13.00
Oqaasileriffimmi.**

Peqataasut: *Carl Chr.Olsen, Karl Møller aamma Katti Frederiksen.*

Peqataasinnaanermik nalunaanngitsoq: *Stephen Heilmann*

Peqataasinnaanani nalunaartoq: *Eva M.Thomassen*

Allatsi: *Katti Frederiksen*

Oqaluuserisat:

- 1) Tikilluaqqusineq aamma ilisimatitsissutit.
Siulittaasoq CCO tikilluaqqusivoq. Oqaluuserisassat taamaatillugit akuerineqarput, isummerfigisassalli tamakkersinnaanerit apeqquuserneqarpoq ilaasortat marluk peqataannginnerat pissutigalugu. Taamaattoq ilaasortat pingasut najuummata ataatsimiinneq aallartinneqarpoq.
  - 2) Kingullermik ataatsimiinnermit imaqarniliap akuerineqarnera.
Kingullermik ataatsimiinnermit juunip arfernannit imaqarniliaq taamaatillugu akuerineqarpoq.
  - 3) Saaffiginnissutit:
    - a) Karl Elias Olsenimit saaffiginnissut (aatsitassalerinermi taaguutit).
Karl Elias Olsen Oqaasiliortunut allakkatigut saaffiginnissuteqarpoq Oqaasileriffimmik suleqateqarnissamik ujartuisumik. Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfimmut allagaqarsimavoq aatsitassalerinermi taaguutinik pisortatigut atuutilersussanik ingerlatserusulluni. Qinnuteqarsimanera akuerineqarsimasoq inuttaata nassuiaatigaa, Naalakkersuisoqarfiulli piumasarisimavaa matumani suliassami Oqaasileriffiup qanimut suleqatigineqarnissaa. Tamanna tunngavigalugu saaffiginnissutaa Oqaasiliortunit nalilersorneqarpoq akineqassalluni.
- Oline Inuusuttoq Olsen Inuusutissarsiornermut, Aatsitassaqaqarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi atorfilik siornali Oqaasiliortunut saaffiginnissuteqarpoq aatsitassalerinermi taaguutit katersorneqarlutik assigiissaarneqarnissaannik suliaqarnissamik suliakkinneqarsimalluni, tamannalu tunngavigalugu Oqaasiliortut aalajangerput suliassaq pingaartillu Oqaasileriffiup suliaq ataqatigiissakkamik aallartissagaa. Kingorna suleqatigiinnik pilersitsisoqarpoq, makkuninnga inuttaqartumik:

Ole Christiansen, Nunaminerals

Karoline Sommer, Greenland Oil Industry Association (GOIA) sinnerlugu.
Oline Inuusuttoq Olsen, Aatsitassaqarnermut Suliffeqarnermullu
Naalakkersuisoqarfimmit.
Arent Heilmann, Greenland Mining Services
aammalu taaguutilerineramik ilisimasalik Lisathe M.Kruse, Oqaasileriffik.
Katti Frederiksen ataqatigiissaarisutut peqatasusaaq.

Suleqatigiit naapisinniartaraluarlugit suli iluatsissimanngilaq, taamaakkaluartorli
allaqatigiinnerit mailikkut pisarsimapput.

Suliaq Oqaasileriffimmit aallartisarneqarpoq taaguutillu katersat
assigningitsuneersut katersorneqareersut maannamut 800-it sinnerpaat,
taakkualu ilaatigut imaraat taaguutit sionatigut atorneqareersimasut allakkiani
paasissutissiissutineersut naqitaneersullu.

Oqaatsit atorneqartut nikingatitertut assigningititertullu katersorneqarneri
piffissamik atuingaatsiarfiummat taakkua piareeriarpata suleqatigiit
ilisimatinneqarumaarput ilaatigullu naapitinneqarlutik. Naapitinneqarnissaanni
suleriaatsimik qanoq ittumik ingerlaaseqartoqassaneranik
eqqartueqatigiittoqarnissaa siunertaavoq, taakkunungalu suleqatigiinnut Karl
Elias Olsen aamma ilanngutsinneqassasoq Oqaasiliortut aalajangerput.

Tamanna tunngavigalugu KEO allaffigineqassaaq ilisimatinneqarluni suliap
killiffianik kiisalu suleqatigiit naapeqqaarnissaannut ilaanissaanik.

b) Erik Fleischerimit saaffiginnissut

Eriup saaffiginnissutigaa uparuarlugu oqaaseq Oqaasiliortut akuerisimasaat
pinerlutsaaliuineq.

Eriup saaffiginnissutigisaa Oqaasiliortuni ataatsimiinnermi
eqqartullatsiarneqarpoq. Ataatsimeeqataasut isumaqatigiipput ataatsimiinnermi
peqataangitsut mailikkut allaqatiginerisigut isummernerat aamma
tusarneqassasut.

Uani pineqarpoq oqaaseq Oqaasiliortut akuerisaat *pinerlutsaaliuineq*.

Eriup oqaaseq isornartorsiorlugulu kukkusuunerarpaa, isumaqarlunilu
tassaassasoq *pinerluttaaliuineq*.

Uiguutip TSAALI-p atorneqarnera uani pineqarpoq, naggiimmuut oqaluutaasumut
'ikkutaq'.

Oqaatsit allat taamatut pissusillit tassaapput: allanngutsaalivaa, tammatsaalivaa,
tikitsaalivaa, pitsaaliuineq il.il.

Pinerlutsaaliuineq oqaaseq www.avisitoqqat.gl malillugu aatsaat 1990-ikkut
aallartittut atorneqartillugu siumugassaavoq, tamannali sioqqullugu
amerlanertigut *pinerluttaaliuineq* atorneqarnerusarluni.

ORDBOGEN malillugu aamma ima allaqqavoq: **pinerluttaalisitsisut** t qass politiet

Ordbogeeraq aamma malillugu oqaaseq assingusoq atorneqarpoq: pinerdlitsailivâ = pinerlitsaalivaa

Taassumunnga taputartuunneqarsimasutut aallartissimasinnaavoq, naluara, kisianni tassa Oqaasiliortut septembarip 22-anni 2010 akueraat taaguut **[Kalaallit Nunaanni] Pinerlutsaaliuinnermut Siunnersuisoqatigiit**, taassumalu naalisaataa **PiSiu**.

Taamaattumik Eriup uparuaataa allanngortinneqassappat Oqaasiliortut kisimik allanngortissinnaavaat. Taamaattumik ataatsimiinnissami tullermi aalajangiiffisassanngorlugu suliarineqarumaartutut isumaqatigiissutigineqarpoq.

c) Avaalaqiaq imalt. palleg

Assimik nassiussisoqarpoq piluttat inerittullu assimiittut suunerinik paasiniaasumik. Paasiniaasoq Oqaasileriffimmiit ilisimatinneqarpoq atuagaq Nunatta Naasui 1997-imi saqqummersinneqarsimasoq atorlugu quppernerit 94-imiit 96-imut qimerluussagai. Quppernerna taakkunani asseq nassiunneqartoq sorliunersoq paasinianeqarsinnaavoq, kisiannili aamma sumi/qanoq ittumi naasarnera aammali tikka qanoq ittuunera tunngavigalugu orpikkap suunera paasineqartarmat tamanna saaffiginnittumut malugeqquneqarluni.

d) Produktportal kalaallisut

Produktportal kalaallisut qanoq taaguuteqarsinnaanersoq saaffiginnissutigineqarpoq, Oqaasiliortullu aalajangiuppaat tassaassasoq

Nioqqutinik paasiniaavik

Taamatut aalajangiineranni tunngaviuvoq iserfissat (prislister... il.il.) nioqqutit pillugit paasissutissanik imaqarmata, atuisullu paasiniaasut paasisaqarnerorusuttulluunniit isertarfigisussaallugu.

e) Armslængdeprincip kalaallisut

Taaguutip armslængdeprincipip immiini kulturimut tunngasuunera taaguutaani paasinangilaq, taamaattorli oqaaseqatigiit pineqartussat allanneqarneranni kulturip pineqarnera ersersinneqartussatut naatsorsuutaalluni.

Danskisut nassuiaatitaa imaappoq: princip om at afgørelser om den konkrete brug af bevillinger til kulturelle formål skal træffes af fagfolk i statslige el. lokale råd og nævn, uafhængigt af de politiske bevilgere

Tamanna tunngavigalugu taaguut manna Oqaasiliortunit aalajangiunneqarpoq:

Atugassiissutit/akuersissutit qanoq atornissaat aalajangersariigaanngitsut

f) *Aattorpoq* aamma *meqqoq* sumit aallaaveqarpat?

Oqaatsit apeqqutigineqartut nagguii immikkut nassuiaatissaqartinngikkaluarlugit taamaattoq isumaat Oqaasiliortunit nassuiaatiginiarneqarput.

Timmissat nersutilluunniit assigiinngitsut aatorneqarsinnaapput, tassa ameerneqarlutik.

Aattorpaa-mik oqartarnek ordbogersuaq Comparative Eskimo Dictionary malillugu aak-mit naggueqassangatinneqarpoq, taamaakkaluartoq sulii nassuitsunik oqaatigineqarsinnaangilaq sooq taamak naggueqarnerpoq.

Aammattaaq oqaatsip *aattorpaa-p* ullumikkut atorneqartarnerani isumaa nikikiartorsimasooq paasinarpoq, tassalu aamma isumaqartinneqartalerluni tuttu ameerlugulu aggorpaa-mik.

Meqqooq naggueqatitta mipquq-mik taasagaat qanga allattaasitoqarput malillugu mevqooq-mik allanneqartarpoq.

Kingulliitut, uppatinut tunngassuteqarpoq, taamaattoq oqaaseq Inuit Nunaanni tamani Alaska tikillugu assigiimmik atugaasooq ilisimatitsissutiginnarsinnaavarput.

g) Psykologimi taaguusersuineq pillugu saaffiginnissut

Uilu psykologinngorniaq siornaakkunnili saaffigineqqaarpoq immikkut tarnip pissusaanik ilisimasalittut ilinniarnini tunngavigalugu taaguutiniq suliaqarumalluni qanoq iliuuseqarumasooq. Saaffiginnereernerata kingorna Oqaasileriffimmiit siunnersorlugulu atorsinnaasaanik tapertaaffigereerlugu massakkut saaffigineqqippoq suliamik killiffiat nalunaarutigalugu, aammali paasiniarlugu Oqaasileriffimmit arlaannik suliaannut attuumassuteqarsinnaasunik suliaqartoqarsimaneranik.

Oqaasiliortut soqutiginnipput Uilukkut suliaasa takunissaannut, aammali suliap ingerlateqqinneqarnissaani suleqatigiinnik pilersitsisoqassappat suleqatigiit kikkunnit inuttaqarsinnaanera isumaliutigilereerlugu. Maannamut aqqit taaneqartut tassaapput: Amalie Pedersen, Poul Bisgaard, Inuk Bourup, kiisalu Karen Marie Nathansen. Uilukkut suliaat assigiissaarinermik siunertaqarmata iluatinnaateqaqimmatalu ingerlateqqinneqarnissaannut Oqaasiliortut tapersiipput.

h) KNR-radiukkut oqaatsit pillugit aallakaatitsisaleqqeqqusisut

Oqaasiliortunit radiukkut oqaatsit pillugit aallakaatitsisarnerit iluatigineqarput, tamannali Oqaasileriffimmi atorfilinnik aamma qanoq isummerfigineqassanersooq apeqqutaavoq. Sulisut piffissaannik annertuumik atuiffiulinnginnissaa siulittaasup Oqaasileriffimmi pisortaasup pingaartippaa. Aamma eqqaaneqarpoq maanna facebookimi oqaatsit sammineqarluartaqimmata inuit ajornartorsiutaat, nassuiagassat naqqiissutit assigisaallu tassuunakkut paasilertupallanneqarsinnaasut isumassarsiorfigineqarsinnaasullu.

i) KNR-ip Siunnersuisoqatigiivinit ilaasortassamik innersuussinissaq

Oqaasiliortut isumaqarpoq allakkiaq Oqaasileriffimmut saaffiginnissutaamat innersuussinissaq Oqaasileriffimmi atorfilinnit pissasooq, taamaaliortoqassaarluni.

j) Bevaringsværdig aamma fredet kalaallisut taaguutaat
Taaguutit paatsuungananginnerusut atorneqarnissaat assigiissarneqarnissaallu
siunertaralugu Oqaasiliortunut suliassanngortinneqartoq ima
aalajangiiffigineqarpoq:

Fredet tassaasoq **allanngutsaaliugaq** imalt. **eqqissisimatitaaq**
Bevaringsværdig tassaalluni **eriaginartooq** imalt. **allanngutsaalisarialik**

Bevaringsværdig område

- Nuna eriaginartooq
- Nuna allannguutsaalisarialik

Bevaringsværdig bygning

- Illu eriaginartooq
- Illu allannguutsaalisarialik

Fredet område

- Nuna eqqissisimatitaaq
- Nuna allannguutsaaliugaq

Fredet bygning

- Illu eqqissisimatitaaq
- Illu allannguutsaaliugaq

4) Taasariaqartut allat

Ilaasortat ilaannit apeqqutigineqarpoq niuertarfiit *inuuissiorsinnaanersut*, massak-
kummi inuuissiortunik oqartaleraluttuinnarmata uffa immaqa *nalliuttorsiorneq*
atussallugu naapertuunnerugaluartoq.

Kingulliullugu saaffiginnissut alla tusaatissatullu tiguneqartoq ilisimatitsissutaa-
ginnarpoq, tassalu ordbogini oqaatsit ukua allaqqannginnerinik allagaqaat: aa-
kinnga aammalu aaqanna. Oqaasiliortut oqarput aajinnga, aajanna assigisaallu
aamma ilaanngitsut.

Inussiarnersumik inuullaqqusilluta
Carl Chr. Olsen
Siulittaasoq

Katti Frederiksen
Allatsi